

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY III - SEGONA EPOCA

JULIOL - AGOST DE 1921 - N.º 12

SUMARI:

TEXT: Sant Benet de Bages per *En Fortià Solà*, pvre.—Cicle de conferències.—Origen, formació i evolució de la terra per *En Domènec Palet i Barba*. *Del concurs de fotografies de la muntanya de Sant Llorenç del Munt i de les esglésies romàniques de Sant Pere*.—De la Diada de Germanor a l'Ubac.—Crònica.—Per les esglésies romàniques de Sant Pere.—Sala especial Adolf Mas.—Monografia de Montalegre.—Aplec Excursionista de Catalunya—Anunci d'excursions, per agost i setembre.

REDACCIO I ADMINISTRACIO: SANT ANTONI, 64

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY III
SEGONA ÈPOCA
JULIOL - AGOST 1921
NÚM. 12

SANT BENET DE BAGES

Veu's aquí, lector excursionista, el nom d'una de les grans abadies catalanes, tan famosa en les centúries medievals com oblidada al present. I això que tot és interessant en ella: la seva fundació; la exemplaritat de vida monacal; la seva influència social i política en la comarca, i els mateixos murs venerables del temple i monestir, bastits en plena civilització romànica, i influenciats per tots els sistemes constructius que han anat constituint el gust i la fesomia peculiar dels segles posteriors.

Parlar del milenari cenobi sota quiscun dels anteriors aspectes exigeix una pila de planes, que tinc escrites temps hà, i esperen l'avinentesa de l'estampació. No obstant, mentre no arriba l'hora, els lectors d'ARXIU, qui han practicat ja a Sant Benet alguna excursió, són mereixedors de què s'els en dongui sols sia un petit tast des d'aquestes mateixes planes.

L'any 950, una noble família catalana, anomenada Sala, pogué satisfèr el seu incessant anhel de bastir una casa d'oració, un asceteri on el Senyor rebés el culte de les més fervents i perpetuals adoracions. El lloc fou una llenca de terra, banyada pel Llobregat, en un dels paratges més solius i desèrtivols de l'aleshores tan emboscada Pla de Bages, llenca que fou adquirida mitjançant la permuta d'altres terres del lloc de Sant Iscle en la mateixa contrada. I al cap de poc, una comunitat religiosa, presidida pel seu abat, barrejava ja les melodies salmodials amb les remors de l'aigua saltanera del riu i amb les suaus cantúries dels ocells. Sala, igual que Ricardis, que així s'anomenava sa piíssima muller, sentiren el goig i dolça fruició de l'obra santa; i,

per tal d'assegurar sa subsistència, la dotaren amb predis i honors territorials, en abundor considerable, honors que no queien pas tots al peu de l'abadia, sinó a molta distància alguns.

I aquell monestir, que havia nascut mateix que una violeta vora el regueró, anà creixent, i sentí acostar-se l'hora, diguem-ne de la seva legalització, del seu solemni baptism, i celebrà amb el faust i esplendor que aleshores eren en ús la festa de la consagració.

Dijous, dia 3 de desembre de l'any de l'Encarnació 972, és la data més memorable de l'abadia bagiana. Malgrat el despullament de la natura, per causa de les fredes alenades tardorals, aquell dia tota la comarca s'endiumenjà, i acudí, festiva, a l'aplec de Sant Benet. Sala i Ricardis havien deixat aquesta vida; més tingueren representació digna en els llurs fills, hereus de ses cristianes virtuts no tant com de sa terrenal opulència. Froia, bisbe de Vic, actuà de prelat consagrator, assistint-lo en la litúrgica cerimònia Pere, bisbe barceloní, i Wisad, prelat d'Urgell, prop parent de la família fundadora. I el vescomte Waldald, qui devia dur la representació de les més altes personalitats de la terra, presidí la turba secular, ingent i compacta, en la qual els prohoms de Vic i de Manresa hi figuraven en nombre no escàs.

El document commemoratiu dóna a comprendre la gran munificència de la religiosa solemnitat, al dir que l'orgue esbombava ses melodies fins a fóra del claustre; car els orgues constituïen allavors una raresa, essent aquest el primer de que es té notícia a Catalunya. I va dient que tothom, clergues i laics d'ambdós sexes prenién part en l'acte litúrgic, duent ciris encesos i devotes ofertes, que foren dedicades al culte del Senyor, ultra la grossa abundor de terres de conreu que molts acabats propietaris oferiren generosos per la conservació i augment de la santa comunitat.

La consagració de Sant Benet senyala un moment verament esplendorós per l'abadia, indicant-ho, no tant la pomposa solemnitat de la diada, com les dues notabilíssimes declaracions fetes pels prelats consagrants de que l'abadia era exempta de subjecció diocesana, dependint immediatament i tan sols de la Seu Romana, i de què la mitra abacial era hereditària de la família fundadora.

Amb un tan gloriós inici, escrigué els primers fulls de sa història milenària el monestir de Sant Benet de Bages, que, com tants altres de la terra, plora l'absència de sos venerables cenobites, mostrant sols als excursionistes que s'hi atancen ses mil preciositats arqueològiques que són altres tants ornaments d'un valiosíssim estoig buit.

FORTIÀ SOLÀ, PVRE.

CICLE DE CONFERÈNCIES

ORIGEN, FORMACIÓ I EVOLUCIÓ DE LA TERRA

El dia 4 de maig tingué lloc en el saló d'actes de la Casa del Poble, cedit galantment per la junta de la mateixa, davant d'un públic nombrosíssim, la interessant conferència del nostre volgut President En Domènec Palet i Barba, disertant sobre «Origen, formació i evolució de la terra».

Després d'indicar la finalitat del cicle de conferències públiques que fa el Centre Excursionista sobre diverses matèries relacionades amb l'excursionisme, donant-les en les diferents col·lectivitats de la ciutat, extenent així l'acció, digué que li plavia poguer parlar en aquella casa popular de la matèria a la que des de la seva juvenesa havia dedicat esplais d'investigació, en la nostra comarcada, i endreçà sentides paraules al Dr. Cadevall, que li havia comunicat l'amor a l'estudi de la natura.

Donà el concepte de la Geologia, ciència que tracta de la Terra, integralment, de sa constitució i del perquè d'ella, el que porta a esbrinar l'origen i evolució o història física del planeta i dels diferents llocs de sa superfície; fent, veure consegüentment la importància que té per l'excursionista, qui frueix notablement al donar-s'en compte, siquera en lo essencial, de la varietat de coses que se li ofereixen en la superfície terrestre al recorre-la en les excursions: al trobar llocs ocupats per l'aigua, altres per la terra sòlida, al presentar-se-li a l'esguart, plans, turons, altes muntanyes, rostos, encinglerats, monòlits, coves,..... variants en les classes de roques i en la seva textura, si té quelcom de concepte de la causa que ho motiva, doncs l'explicació la ofereix la Geologia, per la que tot el que presenten els terrenys són planes escrites en les que s'hi llegeix la història de la Terra.

Digué que sols podria intentar en aquesta conferència donar les idees o conceptes generals, essencials de la ciència, en forma esquemàtica i de ràpida visió, doncs les matèries objecte d'estudi de la Geologia són nombroses i extensíssimes, recordant que en els dos primers anys del Centre Excursionista en donà un curs de vulgarització que compregué aprop de quaranta conferències i encara no acabà la matèria.

Exposà les formes principals en què s'ens presenten els elements siderals en l'Univers, que representen una gradació en la seva evolució, en aquest ordre d'estats: de nebulosa, estelar o de sol, planetari i de satèlit o llunar, explicant la seva gènesi la hipòtesi de Laplace i la demostració palpable de Plateau; i seguí considerant a la Terra ja despres del Sol, concentrant-se la seva matèria cada vegada més per irradiació de calòric, fins a formar-se una primera crosta o escorça sòlida que aïllà ràpidament la part ígnea i permeté la precipitació de la major part dels vapors aquosos continguts en la immensa envoltura gassosa que aleshores tenia el planeta. Insinuà que aquesta és l'explicació científica que és dóna en lo essencial per definitiva, que s'enmotlla als diferents conceptes pels quals s'ha explicat la constitució íntima de la mateixa, parlant d'àtoms, molècules, ions, electrons i de noves idees en aquest ordre, al·ludint a una primera conferència donada la nit abans pel savi català senyor Terrades a l'Acadèmia de Ciències de Madrid.

Tenim, ja doncs, les quatre esferes superposades formades pels quatre estats de la matèria que integra el planeta. L'atmòsfera, la més exterior o esfera d'aire, la hidròsfera, esfera o capa d'aigua, la litósfera, esfera de pedra, o sia la crosta o escorça sòlida, i la endósfera, o pirósfera, esfera interior o ígnea.

Si hagués pogut seguir la evolució de la Terra sense sofrir accidentació la regularitat d'aquestes esferes, s'hauria anat engroixint l'escorça o litósfera, per sobre, amb la successiva precipitació de substàncies disoltes en aquell oceà d'aigües calentes i denses, a mida que per pèrdua de calor hagués anat minvant el poder de dissolució, i per dessota o part interna per solidificació successiva de substàncies foses en la massa incandescent interior segons l'ordre de naturalesa refractària o la fusió, que correspon al de menor a major densitat, com passa a les fargues o fundicions, amb les escories que's van formant, havent la natura procedit, segons demostra l'examen de les capes profundes i de les roques d'origen intern, com una gran farga. Però com que la litósfera o crosta quedà rígida i les substàncies foses al solidificar-se per refredament s'encongeixen, per adaptar-s'hi aquella tingué que anar abollant-se, passant com a la fruita madura que's guarda, que, per evaporar-se el suc de la part carnosa, s'arruga, i abonyegant-se la Terra cada vegada més, les parts més sortints de les arrugues de la litósfera sobressortiren per sobre la llisa superfície de la hidròsfera

formant les primitives illes, que anaren creixent i acoblant-se formant els continents, i les arrugues han anat formant el nirvi de les muntanyes i serralades de les terres emergides.

Per altra part, en la superfície de la litósfera, al perdre fondària en l'oceà i a l'emergir, hi han actuat els elements, destruint el terrer i produint diversos efectes; i això ha complicat la marxa evolutiva geològica i porta a considerar com obren actualment els diversos agents en el nostre planeta.

Uns agents són interns quina causa radica en la pirósfera. Són els volcans i manifestacions derivades i els terretremols, que examina lleugerament, indicant la diferent i evolutiva forma en que han degut actuar des dels temps primitius en que l'escorça era dèbil.

Altres agents són exteriors, o de la atmòsfera. L'aire, ja humitejant, ja ressecant i amb l'ajuda del gas carbònic que porta produeix desmenuçament i desgast de roques, i obra també mecànicament en els sorralles.

L'aigua al solidificar-se o gelar-se augmenta de volums amb força enèrgica i tritura les roques, produeix les tarteres a les altes muntanyes, en les grans geleres transporta pedruscall i llima l'encaix on corren, i en les illes surants també trasllada rocs; la que cau líquida, part s'empapa, constitueix les deus i surt en fonts i manantials, produint fenòmens de dissolució i precipitació, i altre part corre per la superfície, formant els torrents i rius causant efectes de dissolució i mecànics enèrgics de destrucció i transport de materials.

Aquests agents externs produeixen el modelat del terrer, que pren fesomies diverses, segons la constitució i circumstàncies dels diferents terrenys.

També l'aigua de la mar, destrueix per l'onatge, especialment a les costes braves; en canvi construeix, ja depositant mecànicament en capes o llits successius els elements conduïts per les corrents terrestres que hi aboquen o que arrenca la mar a les costes i ja precipitant químicament les substàncies que hi van a parar disoltes o que tenia de són principi, i sobre tot les facilitada a diferents sers vivents que fan obra constructiva grandiosa, com diferents radiolaris, pòlips o corals i madrepores, siguent d'aquest origen moltes de les illes de la Oceania. En els llacs també hi passa acció semblanta.

De manera, que els agents de la física exterior de la Terra, d'una part destrueixen roques, rebaixant l'accidentació que emergeix de les aigües, i d'altra construeixen, sobre tot en el fons d'aquestes, formant nous terrenys, que després emergeixen i s'accidenten.

Aixís veiem els llits o capes de la terra, quina composició denuncia el seu origen, que a vegades són plans u horitzontals, altres inclinats i fins verticals, altres formen plecs i rebrecs en ocasions complicats, i sovint estan trencats i desnivellats els dos caires romputs, siguent aquestes falles no sols de dalt a baix, sino de costat i planeres, arribant a centenars i a milenars de metres per haver-se trasbalsat els terrenys mercès a les grans convulsions que ha sofert l'escorça terrestre. Per això, i perquè comarcades que havien sigut ja emergides llargs temps, han estat altre vegada inundades, i aixís alternativament, doncs la forma dels continents i domini dels mars ha sofert variacions i evolucions en el decurs de la vida de la terra, es complica la textura geològica d'una encontrada, i el seu esbrinament i interpretació constitueix tasca preeminent dels geòlegs. Projectà uns talls geològics de la muntanya de Sant Llorenç del Munt i de la serralada de *Les Pedritxes*, originals del conferenciant, en demostració d'això.

Els geòlegs han hagut de fitar la història física de la terra, a l'establir l'evolució seguida, distingint successives etapes i fixant eres, períodes i èpoques que divideixen i subdivideixen, havent contribuït a orientar-los en això els sers vivents (vegetals i animals) que han viscut en cada etapa, doncs han anat variant, trobant-se el seu rastre en forma de fòssils. Això el portà a donar una idea de la aparició de la vida en la terra i de són descabdellament, seguint l'ordre natural de complicació de la sistemàtica o escala biològica i a esmentar les relacions ontogèniques i filogèniques dels sers vivents i dels fòssils.

Feu passar una ràpida mirada sobre les eres i principals períodes de la història geològica, indicant les característiques més sobressortints, però molt ràpidament per lo avençat de l'hora, acabant enllaçant els temps geològics amb les primeres edats de la humanitat o sia la prehistòria, de la que en altra ocasió havia amb detall tractat en el Centre.

Prometé per a després de l'estiu tornar a donar un curset de Geologia en 8 o 10 conferències, vist l'interés que semblava hi havia, especialment pel jovent del Centre, en conèixer aquestes matèries, i atenent a que aquesta conferència no podia ser més que una ullada general.

Il·lustrà la conferència amb la projecció de més de 150 clixés i amb l'exhibició de notables i típics fòssils, casi tots de la comarca, que cridaren l'atenció.

En Domènec Palet i Barba, acabat el seu parlament, va ésser felicitadíssim, deixant als assistents ben complacuts, amb gran record i desig de tornar-lo a oir.

Del Concurs de Fotografies de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt i de les Esglésies Romàniques de Sant Pere.

Com s'havia anunciat en aquestes planes ha sigut portat a terme el Concurs de Fotografies de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt i de les Esglésies Romàniques de Sant Pere, organitzat per la Secció de Fotografia del Centre Excursionista de Terrassa.

Tant pel nombre de fotografies com per la qualitat de bona part de les mateixes el Concurs ha assolit un èxit molt superior al que calia esperar.

Dóna bo de veure l'exposició instal·lada en els baixos de l'Escola Industrial i que ocupa el vestíbol, una gran aula i tot el pas de la nau dreta bellíssimes col·leccions gràfiques de llocs i punts de vista rarament sapiguts ni pels més coneixedors de la muntanya, conjunts de efecte imposant, petits detalls que són veritables obres d'art, conjunts i detalls de les venerades Esglésies de Sant Pere, tot constitueix una riquesa de material, que l'entusiasme d'un nucli ha permès reunir i que innegablement prestarà un immens servei per a la divulgació del coneixement d'unes i altres coses.

De tot cor Arxiu felicita la Secció de Fotografia del Centre pel seu incansable treball, als donants de premis per la mai prou lloada magnanimitat, la Direcció de l'Escola Industrial i les Autoritats locals per el valuós apoi que han prestat i per fi als concursants pel seu esforç i pulcre treball amb el que han correspost a la amorosa crida que els dirige el nostre Centre Excursionista.

Com és sapigut l'Exposició va ser inaugurada oficialment el dia 3 del present juliol, diumenge de Festa Major, amb assistència de les Autoritats locals, el President de la Lliga de Societats Excursionistes, En César August Torras i altres distingides personalitats.

El nombre de visitants durant els dies de festes es compta per milers.

El fallo del Jurat qualificador és com segueix:

PREMIS EXTRAORDINARIS

Primer A. 250 pessetes cedides per N'Emili Soler, batlle de Terrassa, s'adjudica a la col·lecció «Del Solar Patrio» d'En Pere Cano de Barcelona.

Primer B. 250 pessetes cedides per la Mancomunitat de Catalunya, s'adjudica a la col·lecció «Arts Munt» d'En Narcís Sardà de Sabadell.

Segon. 150 pessetes cedides pel Centre Excursionista de Terrassa, s'adjudica a la col·lecció «Canigó» d'En Josep Reig de Terrassa.

Tercer. 100 pessetes cedides per la Secció de Fotografia del Centre Excursionista de Terrassa, s'adjudica a la col·lecció «De mon arxiu» de N'Emili Marsell de Barcelona.

PREMIS ORDINARIS

150 pessetes cedides per En Domènec Palet i Barba, diputat provincial i President del C. E. de T. s'adjudica a la col·lecció «Terres aspres» de N'Isidre Llosas de Terrassa.

100 pessetes cedides pel Círcol Egarenc, s'adjudica a la col·lecció «Puigmal» d'En Josep Reig de Terrassa.

50 pessetes cedides pel Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Terrassa, s'adjudica a la col·lecció «Camperola» d'En Leandre Perecaula de Barcelona.

Objecte d'Art, cedit per En J. Maria Nogués, s'adjudica a la col·lecció «Aurora V.» d'En Jacinte Villanueva de Barcelona.

100 pessetes cedides per la Associació Nacionalista, s'adjudica a la col·lecció «Montcau» d'En Joan Basas de Barcelona.

50 pessetes cedides per la Companyia de Ferrocarrils de Catalunya, s'adjudiquen per mitats a les col·leccions «Espectres» i «Infinit» de N'Isidre Llosas de Terrassa.

Objecte d'Art, cedit per En Francisco Soler Puigdollers, diputat provincial, s'adjudica a la col·lecció «Les Nostres Serres» de N'Isidre Llosas de Terrassa.

100 pessetes cedides pel Banc de Terrassa, s'adjudiquen a la col·lecció «Safo» d'En Delfi Feiner de Terrassa.

100 pessetes cedides pel Casino del Comerç, s'adjudiquen a la col·lecció «Aurora» d'En Jacinte Villanueva de Barcelona.

50 pessetes en material fotogràfic cedides per la casa Fernández i Carbonell, s'adjudiquen a la col·lecció «Zeus» de N'Antoni Feiné de Terrassa.

Objecte d'Art, cedit per En Francisco Salvans, s'adjudica a la col·lecció «P. Orphé» d'En F. Bascompte de Terrassa.

Objecte d'Art, cedit per la casa «Armengol i Costa» i

100 pessetes cedides per la Caixa d'Estalvis, s'adjudiquen a la col·lecció «Esguardant-la» d'En Josep Graupera de Barcelona.

Un exemplar de les Obres Completes de Mn. Cinto, ofrena d'En Joan Vallès i Pujals, President de la Diputació de Barcelona, s'adjudiquen a la col·lecció «Dues excursions a Sant Llorenç del Munt» d'En J. Rusca i En J. Boada Llach de Terrassa.

Objecte d'Art, cedit per En Joan Barata, s'adjudica a la col·lecció «Canigó» d'En Josep Reig de Terrassa.

Objecte d'Art, cedit pel «Gran Casino», s'adjudica a la col·lecció «Indústria Forestal» d'En Josep Mata de Terrassa.

Objecte d'Art, cedit per N'Alfons Sala, diputat a Corts, s'adjudica a la col·lecció «Roses de Maig» d'En Ramón Vancells Amat de Terrassa.

50 pessetes cedides per N'Emili Badiella s'adjudiquen a la col·lecció «Amistat» de N'Alfons Maria Amic de Terrassa.

100 pessetes cedides per l'Institut Industrial s'adjudiquen a la col·lecció «Remor Misteriosa» d'En Joan Rocabert de Barcelona.

50 pessetes cedides per En Ricard Sampere, diputat provincial, s'adjudiquen a la col·lecció «Bells llocs» d'En Miquel Agulló de Sabadell.

Objecte d'art, cedit per En Joan Mata, s'adjudica a la col·lecció «Pobres Velletes» d'En Llätzer Vert de Terrassa.

25 pessetes cedides pel Banc Hispano-Americà, s'adjudiquen a la col·lecció «Bellees Nostres» d'En Josep Rigol Fornaguera de Terrassa.

100 pessetes cedides pel Centre Excursionista de Terrassa s'adjudiquen a la col·lecció «Del Solar Patrio» d'En Pere Cano de Barcelona.

50 pessetes cedides per l'Exm. Ajuntament de Terrassa, s'adjudiquen a la col·lecció «Cartago» de N'Enric Mallat de Barcelona.

50 pessetes en material fotogràfic cedit per la casa Huertas S. A. s'adjudiquen a la col·lecció «Nani» d'En Josep Argemí de Terrassa.

50 pessetes cedides per l'Associació de Representants i Comissionistes de Terrassa s'adjudiquen a la col·lecció «Orofilia» d'En Francisco Soley de Barcelona.

50 pessetes cedides per la «S. C. Juventut Tarrasense», s'adjudiquen a la col·lecció «De mon arxiu» de N'Emili Marsell de Barcelona.

Objecte d'art, de la Secció Excursionista de la «Juventut Tarrasense»

sense», s'adjudica a la col·lecció «Arts Mola» d'En Narcís Sardà de Sabadell.

PREMIS ESPECIALS

100 pessetes cedides per l'Exm. senyor comte de Sant Llorenç del Munt, s'adjudiquen 50 pessetes a la col·lecció «Prometé» d'En Francesc Boncompte de Terrassa i 50 pessetes a la col·lecció «Catalunya Pintoresca» d'En Miquel Llobet de Terrassa.

100 pessetes en material fotogràfic cedit per la casa Enric Riba, successor de Riba S. en Cta., s'adjudiquen a la col·lecció «Arts Munt» d'En Narcís Sardà de Sabadell.

50 pessetes cedides per la casa Kodak S. A. s'adjudiquen a la col·lecció «Estudis» d'En Salvador Carreras de Terrassa.

El Jurat, fent ús de les facultats que li concedeixen les condicions del Concurs, per quedar deserts o per no considerar algunes col·leccions mereixedores d'ésser premiades, ha aplicat alguns premis a temes diferents dels sol·licitats.

Terrassa 2 de juliol de 1921.

El Secretari:

F. Capella i Autonell.

DE LA DIADA DE GERMANOR A L'UBAC

Si el nostre humil ARXIU tingués planes d'or, que bé podria posar-s'hi aquesta Diada!

Donava bo de veure desde primeres hores de la matinada la carretera del Pantan, el camí de la Corba i altres indrets que's dirigeixen a l'Ubac, curulls d'excursionistes freturosos de gustar aquell dia que començava esplendent com fet a posta.

Febo havia aixecat ja el cap i no era cas que la seva ardent mirada ferís els nostres bons concursants a la marxa excursionista, i així doncs quant encara la seva mirada era placívola i innocentona, va començar la

MARXA EXCURSIONISTA

A dos quarts de vuit del matí sortiren els equips per les Alzines del peu de la casa de l'Ubac, emprnent la pujada cap a la carena veïna, pou del Glaç, mal Pas, collet de les Tres Creus, Porquerissa i font de la Pola, reposant s'hi deu minuts, i retorn per la Porquerissa, Tres Creus, canal de Mura, font de la Portella, Casa Vella, i arribada a les alzines d'enfront de la casa de l'Ubac.

L'equip n.º 7 deixà de presentar-se i l'equip n.º 16 tingué de retirar-se per indisposició d'un dels equipers.

Una vegada recollides totes les dades que amb la seva justa cooperació, portaren els controls, i havent-se resolt petites reclamacions d'acord i conformitat amb els mateixos reclamants, el jurat va emetre la següent

CLASSIFICACIÓ

N.º de l'equip	NOMS DELS CONCURSANTS	Temps empleat	
		minuts	segons
1	Ramona Vergés — Ricard Altayó.	99	50
2	Magda Brossa — Joan Mach.	111	
12	Josep Rigol — Rosend Grané	99	10
3	Pere Coma — Joan Font.	88	
4	Salvador Serra — Llorenç Feiner.	88	30
8	Ramon Torredemer — Joan Marimon.	88	40
6	Josep Queralt — Joan Rodriguez.	92	20
10	Conrat Padrós — Manel Closa.	93	
14	Joan Mangot — Jaume Serra.	93	80
15	Eduard Costa — Amadeu Pagès.	94	
9	Francisco Cristofol — Francisco Gorina.	94	30
5	Joan Pineda — Domènec Val.	94	35
13	Francisco Cabeza — Manuei Fonoll.	96	10
11	Joan Sanahuja — Pelegrí Agulló.	100	35

Per tant el premi especial per a parella mixta i les dues medalles de plata corresponen a l'equip Vergés-Altayó.

La Copa Secció d'esports de neu i d'alta muntanya i les dues medalles de plata l'obté l'equip Rigol-Grané classificat en primer lloc.

L'equip Coma-Font els corresponen les dues medalles de plata, com a guanyadors del segon lloc.

Les dues medalles de bronze a l'equip Serra-Feiner classificat en en tercer lloc.

El Jurat va creure convenient crear un nou premi consistent en dues medalles de bronze per l'equip Torredemer-Marimon, tenint en compte la insignificant diferència de 10 segons amb l'equip anterior.

Demés un altre premi per a premiar la col·laboració de la parella mixta Brossa-Mach.

Arribats els *marxistes*, els controls i els espectadors que a diferents indrets s'havien situat, cridats pel so acompassat de la campana de l'esglesia, a les onze tingueren

LA MISSA

resada pel Rvnt. P. Solà, Sch. quedant tot seguit insuficient la capelleta per a inquirir tota la gent que desitjava cabre a dintre.

I quina nota més plena de llum i de color va ésser la sortida de Missa! Les nostres damiselles quan se posen serioses, tant mateix són ben escaïentes.

LES DINADES

a cada ombra hi havia una cassola apetitosa i al seu voltant uns quants animosos gastròfils. Aixó també donava bo de *beure* i més de *menjar*.

Ja després de dinar, cosa molt material però indispensable, van reunir-se tots els concurrents a la Diada a un ombríbol paratge i va començar-se una petita

SESSIO FOL-KLORICA

donant-se a conèixer les millors rondalles presentades al concurs. En Pere Sala va explicar la seva, titulada «La serpent del brillant» amb una gràcia especial ben seva. Aquesta rondalla és recollida a Sampedor.

En Domènec Vall, llegí la seva que es titula «El salt de la núvia» recollida a Puigraciós; no cal dir que el xicot va ésser molt graciós llegint-la.

Una llegenda referenta a «El Farell» va ésser molt ben llegida per

En Joan Ramoneda i N'Isidre Suana llegí la per ell presentada «El casament en les neus» amb una soltura admirable que bé s'ho mereixia aquesta formosa rondalla recollida en les fredes Valls dels Pirineus.

Les demés rondalles presentades no varen llegir-se car s'hauria fet la sessió interminable. De les quatre llegides correspon; el primer premi a En Pere Sala i el segon a N'Isidre Suana.

No cal dir que tots quatre varen ésser força aplaudits després de les seves lectures palesant els oients la seva aprovació. Actuava de *menager* el secretari de Arxiu i era ensems l'amo del *pito*.

El so estrident de les tenores que, segons els músics, les afinen (ningú ho diria) va ésser la senyal de que anaven a començar-se

LES SARDANES

i allà a l'era s'iniciaven rodones que acompassadament i silenciosa anaven eixamplant-se i fent encomanadissa aquelles ganes de la dansa nostra.

Jo crec que la cobla «Trullassus» va superar-se a si mateixa, car aquells «Esclats de joventut» i aquella «Pluja de flors» en plena Natura feien espurnejar els ulls de gaubança i hom se sentia feliç, oi més *quan la ma troba altra ma amiga.....*

RETORN

Qui no recorda les cares rialleres davallant la muntanya de l'Ubac? No tenia de preguntar-se, no, si els havia sigut plaent la Diada, l'empremta de la felicitat aconseguida estava ben manifesta de tots i arreu senties a preguntar: Quan hi tornarem?

*
**

Abans de cloure devem felicitar als organitzadors de la Diada que tan bé ho feren, remerciar als assistents i agrair al Rvnt. P. Solà la seva cooperació i l'interès per a que fos un veritable èxit, i al senyor Faura, propietari de l'Ubac, que donà tota classe de facilitats per a poder arrodonir la festa i ensems honrar-nos amb la seva presència i la dels seus.

CRÓNICA

PER LES ESGLÉSIES ROMÀNIQUES DE SANT PERE.—La Junta Municipal de Museus ha publicat un follet contenint els següents articles: *Recull de dades* per En Josep Homs, rector de Sant Pere. *Les excavacions de Sant Pere i la Investigació arqueològic-històrica* per En Domènec Palet i Barba. *Pintura mural romànica a Terrassa* per en J. Gudiol, conservador del museu diocesà de Vic i *Les restauracions de Sant Pere de Terrassa* per N'Antoni Badrinas i un gràfic *Plànol d'urbanització del recinte de les esglésies romàniques de Sant Pere de Terrassa* per En Josep Puig i Cadafalch, arquitecte.

Aquest follet ha estat repartit profusament per nostra ciutat amb la fi de donar a conèixer la tasca portada a cap i els plans que falten a realitzar per a la total restauració.

Amb el mateix objecte els dies de la Festa Major i en l'edifici de l'Escola Industrial, damisel·les de totes les Societats postularen per a recaudar cabals per les mateixes esglésies, venent números els quals, en cas de sortir premiats, donaran dret a obtenir algun quadre de pintors terrassencs, d'En Llimona i d'altres, que els mateixos artistes els han ofert generosament a la Junta Municipal de Museus per a contribuir a la restauració d'aquestes joies egarenques.

SALA ESPECIAL ADOLF MAS.—En l'exposició de fotografies del nostre concurs instal·lada a l'Escola Industrial, l'intel·ligent fotògraf de Barcelona N'Alfons Mas, hi té d'acord amb la Junta Municipal de Museus d'aquesta ciutat, una magnífica sala especial en la que hi figuren nombroses fotografies i ampliacions de l'altar major, Crist jacent i altres del Roser, de l'església de Sant Esperit, dels retaules i detalls de l'esglésies de Sant Pere i quelcom del Monestir de Sant Llorenç del Munt, altres seu arxiu Iconogràfic d'Espanya.

Totes les fotografies són d'una execució perfecta, essent el conjunt d'una alta valor documental dels monuments d'art de nostra ciutat.

La Junta de Museus ha autoritzat aquest il·lustre fotògraf per a traslladar aquesta exposició una vegada clausurada la nostra, a l'església de Sant Miquel de Sant Pere i per a vendre-hi positius d'aquestes fotografies, çó que serà una ventatja per als que visitin aquells monuments romànics, car aixís podran emportar-se'n un bell recort.

MONOGRAFIA DE MONTALEGRE.—En Pere Cano Barranco ens ha obsequiat amb un exemplar de la seva obra *Monografia històrico-descriptiva de la Cartuja de Montalegre*.

L'obra del senyor Cano és realment notable, dona curiosos detalls de la història del monestir cartoixà i al mateix temps fa conèixer els pintorescs paratges que l'envolten.

Avaloren la monografia nombrosos dibuixos a la pluma d'En Brunet i exel·lents làmines amb reproduccions fotogràfiques de l'autor.

Moltes mercès.

APLEC EXCURSIONISTA DE CATALUNYA.—El dia 12 de juny es portà a cap aquesta simpàtica festa.

Del nostre Centre hi assistí una representació, tot hi havent-se ensopegat amb un dia de trafec per la nostra ciutat.

El cim d'Olèrdola es veia curull d'excursionistes, el mateix que el camí de Vilafranca que era una seguida filera d'excursionistes.

No cal dir que tothom en quedà força complascut per l'esclatant èxit que ha obtingut aquest aplec i a l'ensem cal felicitar a la Secció d'Excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Popular que tant bellament l'organitzà.

ANUNCI D'EXCURSIONS

SUBSTITUCIO DE LA FULLA V DE L'ANY XI

DIA 7 D' AGOST

Excursió a la mina de can Parellada, Ermita de Santa Marguerida, Font de Montserrat, can Sabaté i can Barba.

Sortida a les cinc del matí, aprovisionats.

Preparatòria, divendres dia 5.

Vocal, En Manuel Closa.

EXCURSIÓ PER L'ALT PIRINEU CATALÀ

«Muntanyes Maleïdes, ascensió al pic d'Aneto (3404) i Vall d'Aran organitzada per la «Secció d'esports de neu i d'alta muntanya», pels dies 14 al 21 d'Agost.

ITINERARI

- Dia 14.** — Sortida d'aquesta ciutat en el tren de les 7'40 per l'estació del Nord fins a Binèfar (Prv. d'Ozca). D'aquí amb auto s'anirà a Graus, on és farà nit.
- Dia 15.** — Al matí mitjansant el servei d'auto es farà el trajecte fins a Benasque, arribant-s'hi aproximadament a les deu. De Benasque a peu o amb cavalleries s'empenrà la marxa vers el Xalet de la Renclusa (6 hores).
- Dia 16** — Ascensió al pic culminant de les Maleïdes Aneto (3404). Retorn al Xalet.
Si per alguna causa del temps o altra imprevista, no pogués fer-se en aquest dia l'ascensió, s'esperarà l'endemà.
- Dia 17.** — Del Xalet de la Renclusa a Les Bordes (Vall d'Aran) pel Port de la Picada i Ribera de l'Artiga de Lin. (7 hores).
- Dies 18 i 19**-Excursions per la Vall d'Aran, fent cap el dia 19 al vespre a Salardú.
- Dia 20.** — Sortida de Salardú i pel Port de la Bonaiga a Esterri de Aneu i Sort. Unes 7 hores, fins a Esterri, d'aquí a Sort 33 quilòmetres que es poden fer aprofitant el servei de carruatge.
- Dia 21.** — Amb auto de Sort a Tremp i Tàrraga, i en aquesta última població s'agafarà el tren per a retornar a nostra ciutat.

Vocal: el de la Secció, En Pere Arch.

NOTES — Per a detalls d'aprovisionament, equip de què és neces, sàri anar proveït, cavalleries i pressupost, els facilitaran aproximats el Vocal de l'excursió i els elements de Junta

de la Secció, en el nostre Centre i en els dies i hores de costum.

Sempre que les circumstàncies ho exigixin podrà modificar-se l'itinerari abans esmentat.

Com té de limitar-se el nombre d'excursionistes que poden pendre part en aquesta excursió, amb el bon fi de tenir la complerta seguretat d'allotjament en el Xalet, seients en els autos, cavalleries, guies, etc., quedarà tancada la inscripció bon punt hi hagi prou concurrents a la mateixa, encar que sia abans de la data assenyalada pel temps d'incirure's.

Inscripció: A l'acabar de sortir l'Arxiu, tancant-se el dimarts dia 2 d'agost.

EXCURSIÓ PER LA CCSTA BRAVA

La Bisbal, Palafrugell, Palamós i Sant Feliu de Guixols

pels dies 14, 15 i 16 d'agost.

Dia 14. — Sortida de Terrassa amb els ferrocarrils de Catalunya a tres quarts de tres del matí i de Barcelona a les cinc. Arribada a Flassà a quarts de deu i a la Bisbal a tres quarts d'onze. Es visitarà el més notable de la població. Dinar a la fonda «Carull».

Sortida de la Bisbal a les quatre de la tarda amb el ferrocarril arribant a Palafrugell a les cinc. Visita a la població. Sopar i dormir a la fonda d'Orient.

Dia 15. — Sortida de Palafrugell de bon matí amb carruatge fins a Llafranc. De Llafranca Palamós pot fer-se la travessia per mar cas de ésser nombre suficient per a fletar un llagut o vorejant la costa brava per terra, passant per La Fosca (trajecte a peu dues hores).

Visita al port i el més notable de la població i alguna de les més importants fàbriques de suro.

Dinar sopar i dormir a la fonda «Trias».

Dia 16. — Sortida de Palamós a les nou matí amb auto fins a Sant Feliu de Guíxols. Visita a la població, dinar a la fonda de «Les Noies» i a les dues de la tarda pendre l'auto per a Llagostera i Caldes de Malavella i d'allí el tren per a arribar a Barcelona a les set i a Terrassa a les nou pels ferrocarrils de Catalunya.

Sessió preparatòria i inscripció dimarts, dia 9.

Vocal: N'Evarist Rigol.

EXCURSIÓ AL MONTSENY

dies 14, 15 i 16 d'agost

Dia 14. — Sortida de Terrassa amb el tranvia de quarts de tres del matí. De Barcelona a les sis, fins a Figaró. D'aquí s'empenirà el camí que passa per la Font del Bosc, Tagament, Pla de la Calma, Sant Andreu de la Castanya, Cim de Matagalls i Sant Marçal. Sopar i dormir.

Dia 15. — L'endemà dematí s'empenirà el camí que porta cap a les Agudes, Turó de l'Home, Turó Gros. Pla de l'Espinal, Font del Briançó i Santa Fè. Sopar i dormir.

Dia 16. — A trenc d'auba s'empenirà el camí que vorejant el torrent, passa pel Gorc Negre, Salt de Gualba i Gualba on es dinarà a quiscuna de ses fresquívoles fonts. Sortida de Gualba amb el Tren de les 17'09 de la tarda, cap a Barcelona, arribant a Terrassa a les nou del vespre. Inscripció dimarts dia 9.

Vocal, En Joan Font.

DIA 28 D'AGOST

**Excursió a Les Fonts, Can Amat de les Farines,
Serra de Galliners i Sant Cugat.**

Sortida a les cinc del matí amb provisions.

Inscripció divendres dia 26.

Vocal, En Francesc Bacardit.

DIA 4 DE SETEMBRE

**Excursió al Molinot, Coll Cardús, Cupots,
Vacarisses i retorn per la Pineda.**

Sortida a les cinc del matí amb provisions.
Preparatòria divendres dia 2.

Vocal, En Francesc Cristófol.

DIA 11 DE SETEMBRE

Excursió a Centelles, Castell Santmartí, Font Grossa i Aiguafreda

Sortida pels F. C. de Catalunya a tres quarts de tres del matí. Presupost 8 ptes. — Inscripció divendres dia 9.

Vocal, En Jaume Griera.

DIA 17 DE SETEMBRE

Excursió nocturna a les Planes, Vallvidrera i Tividabo

Sortida a les nou del vespre.-Inscripció divendres, dia 16.

Vocal, En Josep Reig.

DIA 25 DE SETEMBRE

Excursió a la Cort Fosca de Matarrodona i a la cova de Puigdoura passant pel Roure Llarc i retorn per Sant Vicents.

Sortida a quarts de quatre del matí.—Preparatòria divendres dia 23.

Vocal, En Rosend Grané.

DIA 30 DE SETEMBRE

JUNTA GENERAL ORDINARIA

que tindrà lloc a dos quarts de deu del vespre baix el següent ordre:

Acta de la Junta anterior.

Presentació de l'estat de comptes de la Societat.

Elecció dels individus que deuen deuen desempenyar els càrrecs vacants del C. D., que són:

Vice-president, Secretari i Caixer.

Per la present queden convocats tots els socis.

Tallers Gràfics la Indústria, Passeig, 7 i 9 Terrassa.